

ДО:
МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

ДО: ВСС

ОТНОСНО: Изготвения от Министерство на правосъдието (МП) проект от 29.05.2015г. на Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт

ЗА НАС: Асоциация "Форум" е българска неправителствена организация, учредена от членовете на екипите на големите проекти за България на Американската агенция за международно развитие (USAID) като Инициатива за укрепване на съдебната система (JSI), Инициатива отворено управление (OGI) и Анти-корупционна инициатива Коалиция 2000.

Асоциацията стартира своята работа в края на 2007г. след изтеглянето на USAID от страната, с цел продължаване на добрите практики и прилагане на натрупания до момента опит в сферата на налагането принципа на върховенството на закона (съдебна и законодателна реформа) и доброто управление.

От месец декември 2012г. асоциацията е членове на Гражданския съвет към Висшия съдебен съвет на Република България. Към днешна дата има реализирани самостоятелно над 25 проекта в приоритетните области, финансирани на големите международни донори.

Уважаеми господа,

Бихме искали да предложим на Вашето внимание изготвеното от нас становище по опоменатия законопроект. То е изготвено и с участието на екип от действащи магистрати от различни нива, които не членуват към момента в професионалните съюзи на съдиите и Асоциацията на прокурорите в България, както и в други неправителствени организации и граждански правни инициативи, имащи отношение към съдебната система.

Нашите предложения са изготвени след анализ на препоръките от доклада на Европейската комисия в област „Правосъдие“ за България от януари 2016г., като основно се засяга ефектът, който предложените промени биха имали върху гражданите и техния достъп до проавосъдие.

В първата част за улеснение сме цитирали предложените текстове от МП, след което сме изложили нашият коментар и възражения по тях.

Във втората част сме коментирали мотивите на МП за предложените промени.

Третата част е фокусирана върху два основни проблема (за вещите лица и формализма на наказателния процес в нашата страна), чието разрешение не е намерило място в проектозакона на МП за ЗСВ.

§3 Член 9 се изменя така:

„**Чл. 9.** (1) Разпределението на делата се извършва по случаен избор чрез електронно устройство и информационна схема, приета от съответната колегия на Висшия съдебен съвет, по реда на постъпването им.

(2) Случайният избор за разпределението на делата се извършва в колегиите и отделенията, където има отделения.

(3) Разпределението на преписките в прокуратурата и следствието се извършва по правила, предложени от главния прокурор и приети от прокурорската колегия при Висшия съдебен съвет.“

Смятаме, че не е редно да отпадне случайното разпределение на делата в следствието и прокуратурата и да се дава допълнителна власт в ръцете на Главния прокурор той да определя, по какъв ред да става това разпределение. Това противоречи на общата идея на законопроекта, че трябва да се върви към децентрализация на прокуратурата на първо място и на второ място би дало възможност да се възлагат дела, по които е налице определен интерес - политически, бизнес, имуществен или друг подобен на „удобни“ прокурори, които биха решили делото според този интерес, а не според доказателствата.

В подкрепа на това са и изявленията на следователя от Столичната следствена служба Бойко Атанасов, дадени пред медии през изминалата седмица, в които се говори именно за това - чрез заобикаляне на принципа за случайното разпределение на делата градският прокурор на СГП е възлагал дела, водени срещу значими обществени личности на определени специално подбрани следователи.

Въпреки тези възможности за манипулация на системата смятаме, че наличното сега случайно разпределение на делата в прокуратурата и следствието до голяма степен препятства такива опити или поне ги затруднява значително. Затова смятаме, че и занапред то следва да се запази, като се гарантира чрез съответния качествен и недопускащ манипулации софтуер, както и чрез извършването на редовни изненадващи проверки от Инспектората към ВСС на данните в архива на този софтуер за евентуални манипулации и подмяна на случайния избор - не само в прокуратурата, но и в съдилищата.

- В подкрепа на нашата позиция е становището на ЕК, изложено в техническия доклад към, относно напредъка на България по Механизма за сътрудничество и проверка, а именно: „Решенията по въпроси като назначенията на ключови съдебни длъжности и разпределението на делата на отделните магистрати следва да се вземат в условията на откритост и прозрачност.“

§ 7. В чл. 17, ал. 2 и 3 се изменят така:

„(2) Народното събрание избира единнадесет членове на Висшия съдебен съвет, от които петима – за съдийската колегията, и шестима – за прокурорската колегия. Изборът се извършва измежду съдии, прокурори, следователи, хабилитирани учени по правни науки, **адвокати** и други юристи с високи професионални и нравствени качества.“

Възразяваме срещу това във ВСС да бъдат избирани адвокати, тъй като те са страна в процеса, независимо дали граждански или наказателен. Така както прокурорите, като страна в процеса, не е редно да избират съдиите, така и другата страна в процеса - адвокатът, също не би следвало да получава такава възможност, за да се спазва принципа на равнопоставеност на страните.

Освен това не би следвало адвокати да имат възможност да влияят върху кариерното израстване или налагането на дисциплинарни наказания на прокурорите, с които по необходимост вземат противоположни страни в наказателния процес, а и прокурори не участват във Висшия адвокатски съвет и не могат да влияят върху кариерата на никой адвокат. Същото се отнася и за съдиите - може ли да се очаква от един съдия да е независим, след като кариерното му израстване зависи от едната страна в процеса (в случая от някой адвокат), защото чрез разделянето на ВСС на колегии кариерното израстване на съдията вече няма да зависи от другата страна в процеса - от прокурора.

- В подкрепа на нашето становище ще цитираме т.39 от Становището на Венецианската комисия №816 от 23.10.2015г.“ Комисията, обаче, подкрепя системи, при които „съществена част или мнозинството от членовете на Висшия съдебен съвет се избират от самата съдебна власт. С цел да се гарантира демократичната легитимност на Съдебния съвет, останалите членове трябва да се избират от парламента измежду лица с подходяща юридическа квалификация, като се вземат предвид евентуални конфликти на интереси“.

„(3) Съдиите избират от своя състав шестима членове на Висшия съдебен съвет за съдийската колегия. Прокурорите избират от своя състав четирима членове на Висшия съдебен съвет за прокурорската колегия. Следователите избират от своя състав един член на Висшия съдебен съвет“

Подкрепяме предложението представителите, избрани от магистратите да се избират пряко от всички магистрати, тъй като при последния избор на членове на ВСС в прокуратурата не е бил проведен пряк избор, а са се избирали делегати, обикновено предварително посочени и вече избрани от съответния административен ръководител - най-често негови заместници, което е поставило под съмнение, както техния свободен вот, така и доколко изобщо биха могли да изразят волята на другите прокурори, които са били лишени практически от възможността да участват в този избор. За съдиите и следователите се е провело пряко гласуване.

§ 86. В чл. 143 се правят следните изменения:

1. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Прокурорът от по-горестоящата прокуратура може да извършва всички действия, включени в компетентността на подчинените му прокурори, и писмено да спира и да отменя постановленията им в определените със закон случаи.“

В НПК не е предвидена процедура за „спиране на постановления“ от прокурор от по-горестоящата прокуратура, има възможност само за отмяна на постановления, поради което не е ясно по какъв процесуален ред ще се извършва това спиране.

2. Създават се ал. 3 и 4: „(3) В случаите, когато не е съгласен с оценката на доказателствата и с вътрешното убеждение на подчинените му прокурори относно начина, по който да се реши преписката, горестоящият прокурор извършва сам съответните действия. По всички останали въпроси писмените разпореждания на горестоящия прокурор са задължителни за подчинените му прокурори.“

Тук е първият от големите проблеми, които ще възникнат в работата на прокуратурата и до голяма степен ще я блокират. Тъй като и понастоящем прокурорите са задължени да пишат справки и да дават обяснения ако по внесено от тях дело е постановена оправдателна присъда и тези присъди се вземат предвид при тяхното атестиране в отрицателен аспект, това води до страх да се образуват досъдебни производства и да се внасят в съда с обвинителни актове.

По тази причина обикновено прокурорите от по-долните нива на прокуратурата предпочитат да постановят отказ да се образува досъдебно производство или да прекратят вече образуваното и едва ако им се нареди от по-горната прокуратура тогава да образуват дело и да започнат разследване или да внесат делото в съда. Това важи особено за по-тежките и сложни дела и за делата, по които следва да се повдигне обвинение срещу известни лица или такива с позиции в обществото, в политиката или във властта.

С така предлаганата промяна тази практика за бягство от отговорност ще се разшири, защото под предлог, че не са налице достатъчно данни за образуване на досъдебно производство, че вътрешното им убеждение е такова, че обвинението не е доказано, ще се постановяват масово откази или ще се прекратяват дела, защото прокурорът ще е сигурен, че при евентуална отмяна на този отказ или прекратяване, по-горният прокурор ще трябва сам да образува досъдебно производство, да ръководи разследването му сам и накрая да го внесе той в съда, т.е. прокурорът от по-долното ниво лесно ще приключва по-тежките дела, с увереността, че те повече няма да се върнат при него за решаване. Така дела, които са подсъдни на районните съдилища като първа инстанция, ще се прехвърлят на окръжно ниво в тотално нарушение на правилата за родовата подсъдност в НПК.

Така районните прокуратури ще се разтоварят много лесно от работа, която по принцип е от тяхната компетентност и ще я прехвърлят в окръжните прокуратури, под предлог „нарушаване на вътрешното им убеждение“ и че тяхната оценка на доказателствата е различна от тази на по-горния прокурор. От своя страна по-горният прокурор, за да не се натоварва допълнително с дела от компетентността на районната прокуратура, ще му е много по-лесно и ще предпочете да потвърди незаконосъобразния отказ да се образува досъдебно производство или незаконосъобразното прекратяване на делото, вместо сам да образува такова и да

поема неговото разследване и внасяне в съда-това ще доведе до масов отказ от правосъдие за обикновените граждани.

При сегашното положение са сравнително редки случаите, в които се потвърждават от по-горната прокуратура незаконосъобразни актове на по-долните прокурори, но предлаганата промяна ще доведе до обратния резултат-да се потвърждава всичко, за да не се нагърбва по-горният прокурор с чужда работа. Освен това ще възникне проблем с едно такова дело, прехвърлено по този начин от районна в окръжна или от окръжна в апелативна прокуратура –в кой съд ще следва да се внесе то с обвинителен акт-в районния или в съответния на прокурора изготвил обв.акт и какво ще се прави в този случай, след като апелативните съдилища не са никога първа инстанция –в НПК липсват правила за подобна промяна на родовата подсъдност. Това допълнително ще натовари по-горните нива в системата,които и без това са натоварени за сметка на работата в районните прокуратури-през годините беше променена подсъдността на делата за значителен брой престъпления-по служба,контрабанда,данъчни,от миналата година и сключването на неизгодна сделка по чл.220 от НК,които бяха прехвърлени от районните в окръжните съдилища като първа инстанция.

„(4) В случаите, когато отменя постановление поради това, че не са извършени необходимите действия за разкриване на обективната истина, горестоящият прокурор указва какви действия следва да се извършат и за установяване или проверка на какви факти.“

Такива указания и сега се дават обикновено, но така предлаганият текст ще улесни бягството от отговорност и вместо наблюдаващите прокурори от по-долните прокуратури сами да мислят, какви доказателства и как следва да съберат, те ще предпочетат да постановят отказ за образуване на дело или да прекратят делото и да чакат по-горният прокурор да им каже какво още може да се извърши като разследване.

§ 87. Член 144 се изменя така:

Предлага се да отпадне сегашният текст на ал. 2 „Когато наблюдаващият прокурор не може да участва при разглеждане на делото в съдебно заседание поради уважителни причини, съответният административен ръководител определя друг прокурор, който да го замести“

Отпадането на текста означава, че вече ръководителят няма да е длъжен при разпределяне на съдебните заседания да се съобразява с това, че прокурорът, който е ръковолил досъдебното производство и е внесъл делото в съда следва да продължи да се явява по него в съдебно заседание и да защитава своя обвинителен акт.

Така ще се даде възможност по определени дела да се изпраща „удобен“ прокурор в съда,който няма да положи необходимите усилия ,за да защити акта на своя колега и съответно тази пасивност може да доведе до постановяването на оправдателна присъда. След такава обаче, отговорността ще се носи от прокурора, внесъл в съда обвинителния акт и той ще е човекът, който ще пише обяснения и справки и в чиято атестация ще се отрази тази негативна оценка, а този който с пасивното си поведение е допринесъл за оправдаването няма да носи никаква отговорност.

Този текст следва да се запази, за да се гарантира, че прокурорът, който е внесъл делото в съда, ще поеме отговорност и ще продължи да го защитава до постановяването на присъда по него. Това е абсолютно необходимо, тъй като в предлаганата разпоредба на чл.198 изрично се акцентира върху проблема с оправдателните присъди и отговорността на прокурора за това, което ще се отразява в атестацията му. Освен това с отпадането на този текст се дава още власт в ръцете на административните ръководители, въпреки че в мотивите към законопроекта се твърди, че се цели децентрализация на прокуратурата.

Чл. 144. (1) В предвидените в закона случаи прокурорът:

1. ръководи досъдебното производство на наказателния процес;
2. следи за спазване на законността в административния процес;
3. участва в граждански дела;
4. прилага предвидените от закона мерки при наличие на данни, че може да бъде извършено престъпление от общ характер или друго закононарушение;
5. упражнява надзор за законност върху изпълнение на наказанията, на другите принудителни мерки и в местата за задържане.

(2) Разпорежданията на прокурора, издадени в съответствие с правомощията му по ал. 1, са задължителни за държавните органи, длъжностните лица, юридическите лица и гражданите.

(3) В рамките на правомощията си по ал. 1, т. 1 и т. 4 прокурорът може да дава задължителни писмени разпореждания на полицейските органи.

(4) Прокурорът протестира и иска отмяна или изменение на незаконосъобразни актове в срока и по реда, предвидени със закон.

Предлагаме към т.1 на чл.144 ал.1 да се добави, че прокурорът има право и сам да извършва разследване или отделни следствени действия, тъй като от една страна това е възможност сам да поеме отговорност за разследването и за крайния резултат от него, от друга страна при липса на подготвени и мотивирани разследващи полицаи и следователи, в някои случаи това е единствената възможност за провеждане на качествено разследване -то да се извърши лично от прокурора.

Не следва да се забравя също така, че ръководейки досъдебното производство е обичайно прокурорът да дава конкретни указания до разследващите за извършването на определени следствени действия, като в много случаи, тези указания се изпълняват само формално и некачествено или разследването се ограничава само до тях без разследващият да прояви инициатива и по своя преценка да събира допълнителни доказателства. Така по свое желание в много случаи разследващите свеждат работата си до чисто техническо изпълнение на указанията на прокурора. Ако прокурорът може сам да провежда разследване или да извършва лично отделни следствени действия, същият няма да е принуден и задължен във всички случаи да прибегва до формалната дейност на разследващите, а сам много по-качествено и бързо ще извърши необходимите действия.

§ 88. Членове 145 и 146 се отменят.

С отмяната на сегашния текст на чл.145 от ЗСВ ще възникне и най-сериозният проблем в работата на прокуратурата, който неминуемо ще засегне и работата на МВР.

Сегашен текст на чл.145 „Чл. 145. (1) При изпълнение на предвидените в закона функции прокурорът може:

1. да изисква документи, сведения, обяснения, експертни мнения и други материали;
  2. лично да извършва проверки;
  3. да възлага на съответните органи при данни за престъпления или за незаконосъобразни актове и действия да извършват проверки и ревизии в определен от него срок, като му представят заключения, а при поискване - и всички материали;
  4. да призовава граждани или упълномощени представители на юридически лица, като при неявяването им без уважителни причини може да разпорежи принудително довеждане;
  5. да изпраща материалите на компетентния орган, когато установи, че има основание за търсене на отговорност или за прилагане на принудителни административни мерки, които не може да осъществи лично;
  6. да прилага предвидените от закона мерки при наличие на данни, че може да бъде извършено престъпление от общ характер или друго закононарушение.
- (2) Разпорежданията на прокурора, издадени в съответствие с неговата компетентност и закона, са задължителни за държавните органи, длъжностните лица, юридическите лица и гражданите.
- (3) Държавните органи, юридическите лица и длъжностните лица са длъжни да оказват съдействие на прокурора при изпълнение на правомощията му и да му осигуряват достъп до съответните помещения и места.
- (4) В рамките на своята компетентност и в съответствие със закона прокурорът може да дава задължителни писмени разпореждания на полицейските органи.
- (5) Прокурорът протестира и иска отмяна или изменение на незаконосъобразни актове в срока и по реда, предвидени със закон. Той може да спре изпълнението на акта до разглеждането на протеста от съответния орган.“

Всички правомощия от т.1 до т.5 включително се отнемат с предлагания текст на чл.144.

От т.1 до т.4 от досегшната разпоредба на ал.1 от чл.145 са свързани преди всичко с т.нар.“предварителни проверки“, за които вече няма да има никаква законова възможност да се извършват: нито лично от прокурора, нито от полицията по възлагане от прокурора, защото съгласно предлаганата ал.3 разпорежданията на прокурора до полицията могат да са свързани само с вече образувано досъдебно производство. Същевременно най-обикновеният районен инспектор ще може да извършва всички тези действия по силата на ЗМВР и по повод постъпила в полицията жалба от гражданин, а органът на съдебната власт ще е лишен изцяло от тази възможност.

До какъв резултат ще доведе това за обикновените граждани:

В повечето случаи, особено в по-малките населен места, гражданите не разполагат със средства и възможност да потърсят адвокатска помощ, за да им се подготви сигналът или жалбата, който искат да подадат в прокуратурата - те си ги пишат сами, поради което не могат да преценят, кои обстоятелства са съществени и кои не за последващата преценка на прокурора, дали са налице или не данни за извършено престъпление от общ характер. Гражданите не знаят копия от кои документи следва да приложат, за да докажат своите твърдения, както и не винаги посочват имената и адресите на свидетелите, които биха могли да потвърдят изложеното в техния сигнал.

Чести са и случаите, в които дори сигнали, писани от адвокати, не са изчерпателни и не са подкрепени с документи или със сведения за свидетели. При наличната сега възможност да се извършва предварителна проверка, прокурорът има възможност сам да събере липсващите документи, като ги изиска от съответните органи - община, Служба по вписвания и т.н. С предлаганата промяна тази възможност няма да съществува т.е. ако постъпи жалба в прокуратурата, в която се твърди, че подписът под даден нотариален акт не е изпълнен от лицето, посочено като негов автор и копие от този нот.акт не е приложено към жалбата, прокурорът нито може да изиска такова от съответния нотариус или Служба по вписванията, нито може да възложи на нещо лице да изследва този подпис, защото е лишен и от възможността да изисква експертни мнения и от възможността да призове тъжителя, за да даде допълнителни данни, да донесе документи, да даде сравнителен материал от подписа си и т.н. При това положение прокурорът няма как да събере достатъчно данни за наличието на конкретното документно престъпление, а поради това, че е „с вързани ръце“, ще трябва да постанови отказ да се образува досъдебно производство. По-горе обяснихме, защото опасността този отказ да бъде потвърден от по-горната прокуратура е много голям - така се стига до пълен отказ от правосъдие за най-бедните и най-онеправданите граждани.

Другият вариант, при невъзможност да събира допълнителни данни чрез проверка е прокурорът все пак да „си затвори очите“ пред недостатъчността на данните и да образува наказателно производство само въз основа на сигнала без той да е подкрепен с документи или със сведения от други лица. Вероятността при това положение този сигнал да се окаже несъстоятелен и неоснователен е голяма, което ще доведе до прекратяване в следствие на напразно образуваното дело.

Проблемът тук обаче е и в това, че досега предварителните проверки се извършват от оперативни работници или районни инспектори в МВР, които като бройка хилядократно надвишават бройката на разследващите полицаи, които ще трябва да разследват подобни дела само за да се прекратят след няколко месеца.

Ако проверката като възможност се запази, оперативният работник ще снесе обяснения от свидетелите, ще изиска копия от документи или това ще направи самият прокурор, ще възложи на експерт да изследва подписа и да даде експертно мнение и въз основа на тези много по-пълни данни ще може да се направи много по-обективна преценка, дали е налице или не извършено престъпление. При отпадане на проверката всички тези действия ще трябва да ги извърши разследващият полицай или следовател, което ще доведе до пълно блокиране на разследването, както в полицията,

така и в следствието поради затрупването им с подобни дела, образувани само въз основа на една подадена жалба или сигнал.

- За сравнение в НПК на ФРГ подобен институт на „предварителна проверка“ е уреден в § 160 „(1) Когато прокуратурата чрез уведомление или по друг начин узнае, че съществуват подозрения за извършено престъпление, тя следва да проучи обстоятелствата по случая, за да реши дали да бъде повдигнато публично обвинение. За целта, посочена в § 160, ал. 1 - 3, прокуратурата има право да поиска информация от всички официални органи и да провежда всякакви разследвания лично или чрез органите и служителите на полицията, ако няма други законови разпоредби, уреждащи специално нейните правомощия. Органите и служителите на полицията са задължени да удовлетворят молбата или искането на прокуратурата и в този случай имат право да искат информация от всички официални органи“

С отмяната на т.3 от досега действащия чл.145 ал.1 от ЗСВ се отнема възможността да прокуратурата да възлага на НАП извършването на ревизии, което е абсолютно необходимо, за да се прецени, дали са налице данни за извършено данъчно престъпление - в много случаи сигналите на НАП не съдържат необходимата информация и прокурорът просто няма да има възможност да събере допълнителна такава. Освен това са много случаите, в които данъчните органи вместо да си изпълнят задълженията и да извършат ревизия, прехвърлят отговорността за това на прокурора като подават сигнал, без да са установили дали са налице укрити данъци и чакат това да го извърши прокуратурата и полицията. За целта МВР и прокуратурата назначават счетоводни експертизи, експертите по които, практически извършват ревизиите и свършват работата на данъчните служители. Възнагражденията на експертите обаче са от порядъка на хиляди левове и се плащат от бюджета на съдебната власт и на МВР, а не от бюджета на НАП. След това НАП просто изискват тези заключения и ги преписват в своите ревизии. Чрез отнемане на възможността прокурорът да възлага ревизии на НАП тази порочна практика ще продължи и ще се разшири.

С отмяната на т.5 от досега действащия чл.145 ал.1 от ЗСВ се отнема възможността прокурорът да сигнализира административно наказващи органи за констатирани от него административни нарушения, за да бъдат същите санкционирани по административен ред, въпреки че такава възможност съществува за всеки обикновен гражданин и не е ясно, какви са мотивите, това правомощие да отпадне за прокурора.

Ал.5 от досегашния чл.145 е частично възпроизведена в новата ал.4 на чл.144, но е отнета възможността да се спира незаконосъобразния акт до разглеждането на протеста, което може да доведе до непоправими щети-например вече изсечената гора няма да се възстанови, дори и съдът да отмени незаконосъобразния акт или унищожената защитена зона или територия няма да се възстановят, ако строителството въз основа на незаконосъобразно разрешение за строеж вече е извършено.

§ 94. В чл. 167 се правят следните изменения и допълнения: Създава се нова ал. 5:

„(5) Длъжностите председател на съд, ръководител на прокуратура и директор на Националната следствена служба, както и на техните заместници не могат да се заемат два последователни мандата, включително и в различни органи на съдебната власт.“

Подкрепяме това нововъведение, тъй като сега в съдебната система има каста от магистрати, които са „вечни началници“: местят се от едно ръководно място на друго, без оглед на каквито и да било мандати и обикновено ръководителите се избират един друг измежду членовете на тази каста.

§ 117. В чл. 192 се правят следните изменения:

1. Аlineя 1 се изменя така:

„(1) Конкурсната комисия класира кандидатите за повишаване в длъжност според резултатите от проведените атестирания и проверки от по-горестоящите органи на съдебната власт и от Инспектората към Висшия съдебен съвет, данните от кадровите им дела, документите, представени от кандидата, както и данните за осъществяваните организационни или обществени функции, въз основа на които се прави обща оценка за притежаваните от кандидата професионални качества. Комисията може да направи и своя проверка, ако кандидатът не е атестиран или проверяван в продължение на една година преди кандидатстването.“

Сегашен текст на Чл. 192. (Изм. - ДВ, бр. 1 от 2011 г., в сила от 4.01.2011 г.)

(1) Конкурсната комисия провежда конкурса чрез събеседване с кандидатите по практически въпроси, свързани с прилагането на законите. При определяне на резултата на всеки кандидат се вземат предвид оценката от събеседването и резултатите от проведените до момента периодични атестирания, въз основа на които се прави обща оценка за притежаваните от кандидата професионални качества.“

Предлага се повишаването в длъжност да става само въз основа на резултатите от атестирането т.е. значението на тези резултати става решаващо за кариерното израстване на магистрата. Това налага приемането на правила за обективно атестиране, а не за пресмятане на бройки решени дела и постановени актове без да се държи сметка за тяхното качество. Необходимо е при атестирането, атестиращите лично да се запознаят с решени от кандидата дела, избрани на произволен принцип, а не да се изискват някакви справки от съответния съд или прокуратура, които в много случаи не са обективни и не отразяват действителните факти-украсени са в повечето случаи, тъй като преобладаващата част от магистратите имат много добра оценка с точки към максималния брой. При атестациите трябва да се държи сметка и за тежестта на делата, които при различните магистрати са различни. Представа за тази тежест може да се придобие само при лично запознаване с конкретното дело. Същото се отнася и за качеството на постановените актове, като в тази насока не може да бъде водещ критерий брой потвърдени или отменени актове, тъй като тези бройки в повечето случаи се подават от съответния съд или прокуратура и не винаги са

обективни, а освен това трябва да се държи сметка и за основанията, заради които са били отменени тези актове, т.е. отново е необходимо лично запознаване с делата и едва тогава да се извършва преценка.

§ 125. Създават се чл. 195а и чл. 195б:

„**Чл. 195а.** (1) Всеки съдия, прокурор и следовател, членовете на Висшия съдебен съвет, главният инспектор и инспекторите от Инспектората към Висшия съдебен съвет подават пред съответната колегия на Висшия съдебен съвет ежегодно, до 31 март на следващата година, декларация за всички свои дейности и членства в организации, юридически лица с нестопанска цел и в други граждански проекти по образец, утвърден от Висшия съдебен съвет.

(2) Колегиите на Висшия съдебен съвет водят централен публичен регистър на декларациите по ал. 1.

Чл. 195б. Когато констатира несъвместимост Комисията по професионална етика и почтеност изготвя мотивирано заключение, което се изпраща на съответната колегия.”

Не е предвидено по какъв начин ще се проверява достоверността на тези декларации. Например за членство в масонска ложа или други тайни общества, където може да се извърши проверка, дали даден магистрат е член на такава и дали е декларирал това. Невъзможността за проверка до голяма степен обезсмисля тези разпоредби.

§ 127. В чл. 198 се правят следните изменения:

1. Алинеи 1 и 2 се изменят така:

„(1) Критериите за атестиране на съдия, прокурор и следовател са:

1. правни познания и умения за прилагането им;
2. умения за оптимална организация на работата;
3. нравствени качества.

(2) При атестиране на прокурорите и следователите се вземат предвид окончателните съдебни актове, постановени по внесени от атестирания прокурор обвинителни актове или постановления за освобождаване от наказателна отговорност, или по приключени от атестирания следовател досъдебни производства. *В атестационната оценка на прокурорите и следователите задължително се описват и се вземат предвид оправдателните присъди, постановени по обвинителни актове по досъдебни производства на атестирания прокурор или следовател и причините за това.*“

Последното изречение от предлагания текст поражда въпрос, кой ще определя, какви са причините за оправдателните присъди особено в случаи, в които различни съдебни състави от едно и също ниво по едно и също дело са постановявали коренно противоположни актове: веднъж подсъдимият е бил осъден от един състав на апелативния съд или на ВКС, а след това е бил оправдан от друг състав на същия съд. Има случаи, в които ВКС е отменял оправдателни присъди и е давал указания, че подсъдимият следва да бъде осъден, като след изпълнение на това указание от апелативния съд друг състав на ВКС е постановявал оправдателна присъда.

Пример за това е делото на бившия кмет на Несебър и абсолютно противоположните решения на II н.о. на ВКС по н.д.№271/2010г.,който е намерил достатъчно доказателства за осъждането на подсъдимия и на III н.о. на ВКС, който 9 месеца по-късно при същите доказателства е оправдал бившия кмет на Несебър. Кой в тези случаи ще е виновен за оправдателната присъда и кой ще определи какви са причините за нея и дали във всички случаи тя трябва да се отчита като „черна точка” само в досието на съответния прокурор или следовател - дали оправдателната присъда се дължи на некачествено разследване, на необоснован и неподкрепен с достатъчно доказателства обвинителен акт или на превратно тълкуване на доказателствата и на закона от страна на някоя от съдебните инстанции.

§ 140. В чл. 230 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите: „в случаите по чл. 132 от Конституцията на Република България” се заличават, а думите „Висшият съдебен съвет” се заменят с думите „съответната колегия на Висшия съдебен съвет”. Добавя се изречение второ: „Срокът на временното отстраняване от длъжност не може да надвишава срока по чл. 234, ал. 8 НПК.

Смятаме, че не е правилно срокът на отстраняване от длъжност на привлечен като обвиняем магистрат, да се обвързва със срока на действие на мерките за процесуална принуда. Това е така, защото временното отстраняване от длъжност по ЗСВ не е мярка за процесуална принуда. Ефектът ще е, че обвиняеми и подсъдими магистрати (вкл. и за престъпления, извършени по повод службата им), ще могат да продължат да изпълняват функциите си, докато наказателното производство е висящо, в това число и пред съда. Как един съдия, който самият той е подсъдим, ще бъде обективен и дали ще осъди други подсъдими или ще им съчувства „от собствен опит“ и ще ги оправдае, въпреки наличните доказателства срещу тях.

Коментар към мотивите на МП по законопроекта

1. Мотив / цитат: „Предлаганите изменения и допълнения в Закона за съдебната власт имат за основна цел да гарантират независимостта на съда и съдиите, да прекратят възможностите за политическо въздействие в процеса на тяхното кариерно израстване, да укрепят професионалната самостоятелност на индивидуалния прокурор, да фокусират компетентността му в основните му конституционни функции и да направят по-ясен и категоричен процесът на отговорността и отчетността на прокуратурата.“

Питаме защо под предлог, че прокуратурата трябва да е отчетна и отговорна, същата се поставя под политическа зависимост и контрол от управляващите в момента политици. Как се очаква след този контрол прокуратурата да повдига обвинения срещу политици, които са на власт - това обяснява липсата на дела за корупция по високите етажи на властта, за корупция в сферата на обществените поръчки, които по правило се контролират от управляващите, които и да са те, с това се обяснява и защо обвинения се повдигат само срещу политици, които вече не са на власт - упрек, който постоянно се отправя към прокуратурата и който факт се използва от обвиняемите, за да твърдят, че върху тях се упражнява политическа репресия от новите управляващи чрез влиянието им върху прокуратурата.

Същевременно в техническия доклад към доклада на ЕК изрично е посочено, че: „Венецианската комисия подкрепя системи, при които значителна част или мнозинството от членовете в състава на Висшия съдебен съвет са избрани от самата съдебна власт“.

За да се избегне подобно влияние след като политическата квота във ВСС се запазва и за да има отчетност и контрол върху работата на прокуратурата, предлагаме да се въведе съдебен контрол върху всички прокурорски актове, а не както е сега само върху отделни такива. Така ще се гарантират както правата на гражданите, защото съдът ще се произнася по всички въпроси като последна инстанция, така и независимостта на отделния прокурор, чието вътрешно убеждение няма да се подменя от това на по-горния прокурор, а ще получава указания от съда, които ще е длъжен да изпълни.

2. Мотив / цитат: „**Създаване на допълнителни гаранции за индивидуалната независимост на прокурора при изпълнение на неговите правомощия**

Промените, които се предвиждат в устройствения закон по отношение на прокуратурата са свързани със създаване на допълнителни гаранции за индивидуалната независимост на прокурора при изпълнение на неговите правомощия, както и с привеждане на ЗСВ в съответствие с чл. 127 от Конституцията и определяне на правомощията на прокуратурата по начин, който ѝ позволява да изпълнява основната си функция във връзка с осъществяването на наказателното производство – да ръководи разследването и да привлича към отговорност лицата, които са извършили престъпления и поддържа обвинението по наказателни дела от общ характер. „

Това са само първите три от правомощията, предвидени в чл. 127 от Конституцията. „Правомощията на прокуратурата извън сферата на наказателното

производство следва да бъдат сведени до минимум, доколкото такъв е разума на текста на чл. 127 от Конституцията.“

Това според нас е свободно тълкувание на текста на конституцията и доколкото този текст не е променен с последните изменения на основния закон, няма как правомощията, дадени на прокуратурата от най-висшия закон да се ограничават чрез подобно тълкувание и чрез други закони от по-ниска степен, какъвто се явява ЗСВ

Чл. 127. на Конституцията гласи: „Прокуратурата следи за спазване на законността, като:

1. (нова - ДВ, бр. 27 от 2006 г.) ръководи разследването и упражнява надзор за законосъобразното му провеждане;

2. (нова - ДВ, бр. 27 от 2006 г.) може да извършва разследване;

3. (предишна т. 1 - ДВ, бр. 27 от 2006 г.) привлича към отговорност лицата, които са извършили престъпления, и поддържа обвинението по наказателни дела от общ характер;

4. (предишна т. 2 - ДВ, бр. 27 от 2006 г.) упражнява надзор при изпълнение на наказателните и други принудителни мерки;

5. (предишна т. 3 - ДВ, бр. 27 от 2006 г.) предприема действия за отмяна на незаконосъобразни актове;

6. (предишна т. 4 - ДВ, бр. 27 от 2006 г.) в предвидените със закон случаи участва в граждански и административни дела.“

3. Мотив / цитат: „По отношение на първата поставена задача, се предвиди изменение в чл. 143 т ЗСВ, като в текста на новите ал. 3 и 4 се създават гаранции за това, че прокурорът може свободно да упражнява своите правомощия при осъществяване на обвинителната функция в наказателния процес. В случаите, когато не е съгласен с оценката на доказателствата и с вътрешното убеждение на подчинените му прокурори относно начина, по който да се реши преписката, горестоящият прокурор извършва сам съответните действия. Освен това, в случаите, когато отменя постановление поради това, че не са извършени необходимите действия за разкриване на обективната истина, горестоящият прокурор указва какви действия следва да се извършат и за установяване и проверка на какви факти. Създадените с ал. 3 и 4 на чл. 143 нови правила представляват съществена гаранция за това, че вътрешното убеждение на прокурора по фактите и правото при решаване на възложените му преписки ще се формира свободно, без да бъде подменяно от горестоящия прокурор под формата на писмени указания или чрез други средства.“

По-горе обяснихме до какви проблеми ще доведе така предлаганата промяна. Тук в мотивите към законопроекта всъщност не са изложени никакви мотиви, само е преписан предлаганият текст.

4. Мотив / цитат: „Втората основна задача, която си поставя законопроекта в частта за прокуратурата е привеждане в съответствие с чл. 127 Конституцията на уредените в устройствения закон правомощия на прокуратурата, както и премахване от ЗСВ на разпоредби, които регламентират функционални правомощия на прокурорите, доколкото тяхното място е в съответните

процесуални закони. В този смисъл се предлага изцяло ново съдържание на чл. 144 ЗСВ, в който изчерпателно и в съответствие с чл. 127 от Конституцията изчерпателно са изброени правомощията на прокуратурата. Съответните функционални правомощия на прокуратурата в наказателния процес са предмет на уредба в НПК И ЗИНЗС.

Предлага се отмяна на чл. 145 и чл. 146 ЗСВ, доколкото уредените чл. 145 правомощия на прокурора, включени в т.нар. общ надзор са в противоречие с разпоредбата на чл. 127 от Конституция и представляват упражняване на квазисъдебни функции от несъдебен орган, което е в противоречие с чл. 6 от ЕКПЧ.“

Правомощията по сега действащия чл.145 не са свързани с общия надзор,а са свързани с извършването на предварителни проверки, с оглед събирането на достатъчно данни за наличието или не на извършено престъпление от общ характер.Тези правомощия не дават възможност на прокурора да решава каквито и да било спорове,за да се приеме,че така прокуратурата упражнявала квазисъдебни функции.Освен това,ако изготвилите законопроекта смятат,че основният проблем е в „общия надзор“,няма пречка да ограничат правомощията по досегашния текст на чл.145,в смисъл същите да се упражняват единствено и само за събиране на достатъчно доказателства за извършено престъпление от общ характер.Също така няма пречка да се въведе срок,в който предварителната проверка трябва да приключи,без възможност за продължаване,за да не се използват тези проверки като средство за натиск върху определени лица.

Проблемни области в работата на съдебната власт, които не са намерили разрешение в предлагания законопроект:

Проблем 1: Вещите лица

Въпреки заявената в Актуализирана стратегия за продължаване на реформата в съдебната система специфична цел, липсват предложения за изменение в статута и правомощията на вещите лица и преводачите, които да гарантират промяна в модела на експертизите и да осигурят достатъчен експертен капацитет-проблемът с липсата на вещи лица, които са обективни и безпристрастни е много голям, а решението на делата от особен обществен интерес в повечето случаи зависи основно от заключението на вещото лице. В цяла България проблемът с липсата на съдебни медици и огромен-няма желаещи лекари, които да специализират това и да работят като съдебни лекари-всички дела за убийства и телесни повреди се решават въз основа на такива експертизи. Огромен е проблемът изобщо с медицинските експертизи-по дела за лекарски грешки колегите на обвиняемите или подсъдимите лекари масово отказват да правят експертизи. Същото важи и за вещи лица архитекти-в списъците на вещи лица към окръжните съдилища обикновено е вписан по един архитект, което е крайно недостатъчно, а ако се води дело срещу главния архитект на съответния град, веднага вписаният в списъка негов колега отказва да изготвя експертиза и се започва търсене на вещи лица из цяла България, което изключително много забавя процеса. От друга страна в редица съдебни решения се правят опити да се ограничава назначаването за вещи лица на специалисти, които имат нужната квалификация и опит, за да извършат дадена експертиза, но не са вписани в съответния списък към съответния окръжен съд, въпреки че НПК и ГПК не поставят подобно изискване пред лицата, които могат да бъдат експерти.

Проблем 2: Формализъм на наказателния процес

В становищата на Асоциацията на прокурорите и в становището на Главния прокурор изобщо не е застъпен въпросът за отнемането на правомощията на прокурора да извършва проверки, даже в становището на Асоциацията се сочи, че някои прокурори го приветствали, защото така нямало да им се налага да вършат едно и също нещо по два пъти-веднъж под формата на проверка и после да го повтарят под формата на разследване. За това трябва да се постави и въпросът за промяната на НПК, тъй като такъв формален процес няма никъде в Европа, този НПК макар и приет през 2006г. е преписан в 90% от стария, който пък е преписан от съветския-дори и структурата на прокурорските актове е като на съветските. Никъде в Европа няма подобни обвинения, в които толкова на дълго и на широко да се описва, в какво точно е обвинен някой и дори една техническа грешка да води до нарушаване на някакви негови права. Същото важи и за обвинителните актове, които се внасят в съда и в които също изключително подробно и детайлно се описва всичко и отново и най-малката техническа грешка води до връщане на делото от съда на прокурора. Във Франция полицията събира доказателствата абсолютно неформално, представя ги на прокурора и той с два реда определя правната квалификация и внася всичко в съда, където се провежда същинският процес. А при нас процесът от досъдебната фаза после се преповтаря, някой път в продължение на години и в съдебната фаза.

В последния доклад на ЕК изрично се посочва: „при все това делата, свързани с тежката организирана престъпност, продължават да бъдат възпрепятствани от сложни разпоредби и формалистични наказателни процедури“.

В техническия доклад към доклада на ЕК се посочва дословно следното:

„ Действащият Наказателно-процесуален кодекс се прилага едва от около десет години, но много от неговите разпоредби са били пренесени от предишния кодекс и не са били предприети действия във връзка с отдавна отправяните критики от страна на практикуващите юристи по повод на остарелите разпоредби и прекалено формалните процедури. Някои от дългогодишните критики срещу действащия кодекс се отнасят до сложността на правилата относно събирането и допустимостта на доказателствата в етапите на предварителното разследване, досъдебното производство и съдебната фаза. Резултатът от това е процедура, която е формалистична и същевременно твърде бавна. Наред с това, процедурите обикновено се подлагат на строго тълкуване, като не се дава особена възможност за интерпретиране. Тази формалистична рамка води до проблеми при сложните дела, каквито са делата за организирана престъпност, при които има множество ответници, значителен брой свидетели и много доказателства.

Така например било е забелязано, че на няколко стадия от съдебната фаза съдът разполага с широки правомощия да върне делото на прокуратурата, ако по време на досъдебното производство и в официалното обвинение са допуснати дребни формални грешки⁴². Същото се отнася и за връщането на делата от въззивна на първа инстанция. Това е било чест повод за забавяне при наказателните производства.“

За сравнение в НПК на ФРГ не са въведени специални изисквания към протоколите, съставяни за процесуалните действия на разследващите и на прокурора:

§ 163(1) Органите и служителите на полицията разследват престъпленията и издават всички нетърпящи отлагане нареждания, за да предотвратят опитите за заличаване на следите. За тази цели те имат право да поискат информация от всички органи на власт, а в случай на опасност – и да изискат информацията, както и да предприемат всякакви разследвания, освен ако други законови разпоредби предвиждат специална уредба на правомощията им. (2) Органите и служителите на полицията незабавно изпращат своите протоколи на прокуратурата. Ако възникне необходимост от бързи действия за съдебно разследване, протоколите могат да бъдат изпратени направо на районния съд.“

Тук впечатление прави, че такива изисквания са въведени само и единствено за съдебните протоколи.

§ 168 „За всяко следствено действие на съда се води протокол. Протоколът се води от служител на деловодството на съда; съдията може да прецени, че не е необходимо протоколът да бъде воден от съдебен секретар. В спешни случаи съдията може да назначи за секретар и лице, което да положи клетва пред него.“

§ 168a(1) Протоколът трябва да съдържа мястото и датата на заседанието, както и имената на съдействащите и участващите лица и да показва дали са спазени основните формални изисквания на производството. § 68, ал. 2, 3 запазва действието си.

(2) Съдържанието на протокола може първоначално да бъде записано с подходящо стенографско писмо, със стенографираща машина, с магнитофон или с разбираеми съкращения. В този случай протоколът се изготвя веднага след приключване на заседанието. Предварителните записки се прилагат към делото, ако не са пригодни за съхранение с материалите по делото в канцеларията. Звукозаписите могат да бъдат изтрити, когато производството приключи с влязла в сила присъда или по друг начин.

(3) Протоколът се прочита или се предоставя за прочитане и одобрение на лицата, участвали в заседанието, ако се отнася до тях. Одобрението им се отбелязва. Протоколът се подписва от участниците или в него се посочва защо не са го подписали. Ако е изготвен само временен протокол, е достатъчно предварителните записки да бъдат само прочетени или прослушани. В протокола се отбелязва, че това е направено и е дадено одобрение или какви възражения са били направени. Прочитането или преглеждането или прослушването могат да отпаднат, ако засегнатите лица – доколкото протоколът се отнася до тях – се откажат от това след записки; отказът се отбелязва в протокола.

(4) Протоколът се подписва от съдията и от секретаря. Ако протоколът е съставен без участието на секретар, изцяло или отчасти с временен магнитофонен запис, подпис полагат съдията и лицето, съставило протокола. Последният добавя към подписа си

изречението, че потвърждава верността на отразяването. Допустимо е доказване неверността на записа.“

Същевременно в §168б се посочва, че „ (1) Резултатите от следствените действия на прокуратурата се документират.

(2) За разпитите на обвиняемия, на свидетелите и вещите лица се води протокол по реда на §168 и 168а, ако това не забавя съществено разследването.“, т.е. приоритет е бързината на процеса, а не спазването на някакви формалистични процедури.

В §200 от НПК на ФРГ е посочено, че „ (1) Обвинителният акт трябва да посочва обвиняемия, престъплението, в което е обвинен, времето и мястото на извършването му, законовите признаци на престъплението и наказателните разпоредби, които следва да бъдат приложени (обстоятелствена част). Освен това в него се посочват доказателствата, съдът, пред който ще се води делото и защитникът“

Според българския НПК в обвинителния акт трябва да се опише и начинът на извършване на престъплението, което се абсолютизира най-вече от адвокатите на подсъдимите, които под претекст, че техният клиент не бил разбрал обвинението, изискват изключително подробно описание и липсата на такова използват като основание да искат и да постигат връщане на делото от съда на прокурора.

В НПК на ФРГ не съществува такава възможност за връщане на делата. Възможно е само внасяне на нов обвинителен акт, съгласно определението на съда: „§207(1) С определението за откриване на съдебно производство съдът допуска обвинителния акт до разглеждане в съдебно заседание и определя съдебния състав, който ще гледа делото.

(2) В определението си съдът посочва с какви изменения допуска обвинителния акт до разглеждане в съдебно заседание, ако

1. е повдигнато обвинение за няколко деяния и за някои от тях е отхвърлено откриването съдебно производство,

2. преследването по § 154а се ограничи до отделни делими части на едно деяние и такива части отново бъдат включени в делото,

3. прецени, че деянието юридически се отклонява от обвинителния акт или

4. преследването по § 154а се ограничи до едно от няколко закононарушения или такива закононарушения бъдат отново включени в производството.

(3) В случаите на ал. 2, т. 1 и 2 прокуратурата внася нов обвинителен акт, който е съобразен със съдебното определение. Основните резултати от разследването могат да не бъдат изложени.“

Връщането на делата от съда на прокуратурата представлява голям проблем, тъй като чисто технически грешки се използват от адвокатите като претекст за нарушено право на защита и осигурява забавяне на процеса от поне няколко месеца .

Не са редки случаите, в които делата се връщат от съда с неизпълними указания след което прокурорът няма друг избор освен да прекрати делото .

Има и случаи, в които съдът си позволява да връща дела на прокуратурата с указания, те да бъдат обединени с други досъдебни производства, които не са приключили, въпреки че в НПК не е предвиден съдебен контрол върху обединяването или разделянето на делата от прокурора. Това отново води до забавяне на процеса, а често и до невъзможност да бъде внесено в съда, тъй като най-често другото неприключило досъдебно производство обикновено е спряно поради това, че друг от извършителите се е укривил и е в неизвестност . В този случай, ако делото се обедини и се внесе отново в съда, тогава пак ще се наруши правото на отсъстващия извършител.

Същият чисто формален подход се използва и при отмяната на съдебните актове и при връщането на делата от по-горната на по-долната съдебна инстанция. Чести са случаите, при които присъда постановена след съдебен процес продължил две и повече години да се отменят от по-горната инстанция заради чисто технически грешки в мотивите към присъдата или пропуски-липса на подпис под протокол от съдебно заседание, под мотиви и др. подобни, които вместо да се отстранят чрез подписване стават повод за отмяна на присъдата и за започването на нов също толкова продължителен процес за втори или трети път пред първата инстанция.

Благодарение на този толкова формален процес правото на защита на подсъдимия е сведено до абсурд, от който изгода извличат единствено самите подсъдими и неговите защитници. Благодарение на същия този толкова формален процес не са рядкост делата, при които съдебната фаза неколккратно надвишава продължителността на досъдебната-пет, девет и повече години, през което време делото се гледа по няколко пъти пред всяка от трите съдебни инстанции. В резултат на това обвиненията за по-леките престъпления се погасяват по давност. Пример за това е делото срещу Тошко Добрев-управител на „Софийски имоти“, което е било внесено в съда през 2010г., а с Решение №306/17.09.2015г. по н.д. №247/2015Г. на ВКС е прекратено по давност.

При всички процеси с голяма продължителност ако не се стигне до прекратяване по давност, като смекчаващо отговорността обстоятелство се отчита „голямата продължителност на процеса“, което е основание за налагане на минимални наказания, по правило условни. Същевременно липсват съдебни решения, които да присъждат по-високи обезщетения на пострадалите лица поради това, че дълго време не са могли да получат справедливост и овъзмездяване на причиненият им стрдания или щети. **Така от формализма на процеса извличат облага само подсъдимите, които получават изключително ниски наказания, а общественият интерес не получава никаква защита.**

По този въпрос в техническия доклад към доклада на ЕК се дават следните препоръки: „ да укрепи капацитета на прокуратурата за преследване на случаите на корупция по високите етажи на властта и да следи напредъка по делата за корупция по високите етажи на властта, както и да предприеме мерки за избягване на използването на процесуални „вратички“.

С оглед изнесената информация в медиите, че се очаква извършването на независима проверка на работата на прокуратурата, предлагаме при същата експертите да извършат конкретна проверка по вече приключили наказателни производства, водени срещу лица, заемащи висши държавни длъжности-министри, ръководители на държавни агенции, областни управители, кметове, общински съветници, управители на държавни и общински предприятия, които са били прекратени от прокуратурата или са приключили с оправдателна присъда влязла в сила.

При тази проверка предлагаме международните експерти да посочат конкретно според тях по делото били ли са налице достатъчно доказателства за извършено престъпление, въз основа на които да бъде внесено делото в съда и да бъде постановена осъдителна присъда, както и да посочат конкретно от кой огран на съдебната власт не е била извършена правилна преценка на наличните доказателства или не е била използвана възможността за събирането на допълнителни такива. В тази насока могат да се посочат редица такива дела, които са били предмет на множество медийни публикации, както и такива по които са постановени по няколко напълно противоречиви съдебни решения от еднаква по степен съдебна инстанция.